

Arbetsmarknadsdeparte
mentet

Remissvar av betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

Sammanfattning

Region Norrbotten har tagit del av betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79). Remissen har granskats av regionens säkerhetsenhet och HR-avdelning.

Region Norrbotten har inga invändningar mot utredningens förslag om förändringar i den arbetsrättsliga beredskapslagen.

Region Norrbotten ställer sig positiv till utredningens förslag om förändringar i medbestämmandelagen, med syfte att möjliggöra digital signering av kollektivavtal.

Region Norrbottens synpunkter

Region Norrbotten delar utredningens uppfattning om att utgångspunkten ska vara att arbetsmarknadens parter tar ansvar för de Anpassningar som behöver göras för att tillgodose de behov som finns i samtliga frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Detta bör även inkludera totalförsvarets behov av arbetsrättsliga Anpassningar vid krig, krigsfara och extraordinära händelser.

Regionen kan dock, utifrån det utredningen lägger fram, se att det finns behov av en arbetsrättslig beredskapslag. Dessutom finns en sådan lagstiftning redan idag.

Region Norrbotten anser därför att utredningens förslag om att den nya lagen ska bli tydligare, och enklare att tillämpa än den tidigare lagstiftningen, är positivt.

Regionen är även positiv till utredningens förslag om att det fortsatt ska vara möjligt för arbetsmarknadens parter att, i de fall det är möjligt, teckna kollektivavtal med avvikelser från bestämmelserna i den nya lagen. Detta skapar en flexibilitet i lagstiftningen, samtidigt som behoven av Anpassningar vid krig, krigsfara och extraordinära händelser tas tillvara.

Slutligen anser Region Norrbotten att det är positivt med en modernisering av medbestämmandelagen, med syfte att möjliggöra elektroniska underskrifter på kollektivavtal. Detta förenklar, underlättar och minskar administrationen vid upprättande av nya lokala kollektivavtal.

§ 124

Remiss av betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

Dnr NLL-00387-2024

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. Lämna yttrande enligt förslaget.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Region Norrbotten är utsedd som remissinstans för betänkandet Arbetsrätten i krig och krigsfara (SOU 2023:79). Utredningen föreslår en rad förändringar i den arbetsrättsliga beredskapslagen (1987:1262), för att stärka totalförsvaret och den arbetsrättsliga beredskapen vid krig, krigsfara eller extraordinära händelser. Utredningen innehåller också förslag om en förändring i medbestämmandelagen, med syfte att möjliggöra digital signering av kollektivavtal.

Region Norrbotten har inga invändningar mot utredningens förslag om förändringar i den arbetsrättsliga beredskapslagen. Region Norrbotten ställer sig även positiv till utredningens förslag om förändringar i medbestämmandelagen, med syfte att möjliggöra digital signering av kollektivavtal.

Ärendet

För situationer när Sverige kommer i krig, eller är i krigsfara, finns det särskilda bestämmelser i den arbetsrättsliga beredskapslagstiftningen. En del av dessa är den arbetsrättsliga beredskapslagen (1987:1262).

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag på justeringar i den arbetsrättsliga beredskapslagen samt analysera behovet av anpassningar av arbetsmiljö- och arbetstidsreglerna, med tillhörande föreskrifter, i syfte att tillgodose totalförsvarets behov under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden.

Utgångspunkten för utredningen har varit att stärka totalförsvaret och att samtidigt åstadkomma en god arbetsrättslig beredskap. Utredningen har tagit hänsyn till såväl totalförsvarets behov som behovet av en fungerande individuell och kollektiv arbetsrätt.

Utredningens förslag är i korthet att:

- Den gamla arbetsrättsliga beredskapslagen, med bilaga, ersätts med en ny arbetsrättslig beredskapslag.
- Den nya lagen görs tydligare och mer användarvänlig, bland annat genom att lagen får en syftesbestämmelse, innehållsförteckning och delas upp i kapitel.

- Den nya lagen ska innehålla särskilda beredskapsbestämmelser, som bland annat anpassar medbestämmandelagen, lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen (förtroendemannalagen), lagen (1982:80) om anställningsskydd och semesterlagen (1977:480) till totalförsvarets behov under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden.
- Den nya lagens beredskapsbestämmelser ska ha företräde, i den mån de avviker från bestämmelser i andra lagar eller föreskrifter.
- Det fortsatt ska vara möjligt att, genom kollektivavtal, göra avvikelser från bestämmelserna i den nya arbetsrättsliga beredskapslagen under förutsättningen att det idag är möjligt att, genom kollektivavtal, göra avvikelser från den bestämmelse som har anpassats av den nya lagen.
- Regeringen kan föreskriva att de särskilda beredskapsbestämmelserna inte längre ska tillämpas när det inte längre föreligger krig, krigsfara eller extraordinära förhållanden samt att regeringen, i en sådan situation, ska kunna besluta om föreskrifter om övergångsbestämmelser.
- Regeringens bemyndigande att föreskriva om ändringar och tillägg i de lagar som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, under krig, krigsfara eller extraordinära förhållanden, begränsas något i jämförelse med vad som gäller idag.

Utredningen innehåller, utöver detta, ett förslag om förändringar i medbestämmandelagen, med syfte att möjliggöra digital signering av kollektivavtal.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte få några särskilda administrativa, organisatoriska eller ekonomiska konsekvenser för kommuner och regioner.

Jämställdhetsperspektiv

Förslagen gör ingen skillnad på män och kvinnor och de omfattar alla sektorer och branscher, både mansdominerade och kvinnodominerade. Utredningen kan inte bedöma om en ändrad tillämpning av lagarna påverkar jämställdheten. Utredningen bedömer dock att förslagen sannolikt inte kommer att främja jämställdheten. Konsekvenserna av förslagen totalt sett skulle kunna bli mer kännbara för kvinnor än för män. Fler kvinnor än män är sjukskrivna, vilket i sin tur innebär att fler kvinnor än män kan utnyttja rätten till ledighet för att prova annat arbete. Det är också fler kvinnor än män som tar ut närståendepenning för att kunna vårda närstående. Dessa omständigheter skulle potentiellt kunna få konsekvenser för jämställdheten.

Barnrättsperspektiv

Utredningen framhåller i sin bedömning av barnets bästa att det under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden finns ett starkt behov av att ge barn en så normal tillvaro som förhållandena tillåter.

Beslutsunderlag

1. Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

2. Remissyttrande av betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

Protokollsutdrag skickas till

HR-direktör

Stabschef